

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Qui possint legitimationem concedere. §. 5

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

maneat, tamen legitimi nascantur, filius legitimatus patris succedit, quod ac alij filij legitimi, vt communiter doctores affirmant, quos sequitur Greg. Lopez l. ult. tit. 1. §. 4. in fine. Eman. a Costa in l. Gallus §. 2. quid si tantum. part. 2. concl. 2. à n. 131. Antoa. Gomez l. 9. tit. 1. n. 67. Mantienzo l. 10. tit. 8. lib. 5. recop. gloss. 2. n. 2. Molina disp. 173. in medio.

7 An vero filius legitimatus possit à parente meliorari? Credo cum communi sententia nequaquam posse; neque in eo maioratum intulit; eo quod *Aubert. quibus modis naturales efficiantur sui. §. quodam variè & l. vlt. Cod. de naturalibus liberis.* expresse dicitur non posse sic legitimato maiorem portionem relinquere, quæ aliis legitimis relinquitur. Et licet supradictæ leges loquantur in legitimo per oblationem curiæ, idem est dicendum in legitimo per receptum principis; cum sit eadem ratio, & tradit pluribus firmans Molina lib. 2. de Hispanor. primogen. c. 11. à n. 17. noster Molina l. 1. disp. 173. vers. verum autem.

8 Rufus legitimatus rescripto principis succedit non solum parentibus, sed etiam aliis ascendentibus; & agnatis, quia comparatione omnium est factus legitimus, habetur *Aubert. quibus modis naturales efficiantur sui. §. si quis ergo filios, vers. quæ propter. & l. g. 12. cauri.* Neque oblat in §. filium eadem *Aubert.* dicitur filium per cuiusmodi causam factum legitimum, ipsi soli genitori legitimum esse: quia est expressa limitatio pro legitimatione per oblationem curiæ, vt constat ex illis verbis per *huifondui causam. & c. & ita tradit Gregor. Lopez leg. 7. tit. 15. part. 4. Anton. Gomez, l. 9. cauri. num. 69. Couar. l. 1. p. de sponsalib. c. 8. §. 10. num. 2. Molina l. 1. disp. 173. vers. item legitimatus.*

9 Deinde legitimatus rescripto principis in partium potestatem transit, sicut filius legitimus; habetur §. generaliter. *Aubert. quibus modis naturales efficiantur sui. & tradit Couar. dicto. c. 8. §. 8. n. 5.* Quod si de legitimato à Pontifice loquamur, habetis etiam perinde ac legitimus ad ordines, & quælibet alia beneficia, ita vt si plura beneficia obtineat, non sit obligatus illegitimitate habita mentionem facere; quia hæc iam est beneficio principis omnino sublata: Couar. 2. p. de sponsal. c. 8. §. 8. n. 5. Mol. disp. 173. circa finem.

10 Sed est dubium, an legitimatio per receptum principis secularis vel Ecclesiastici sit vera legitimatio, an solum dispensatio? Et ratio difficultatis est: quia hæc legitimatio tollunt omnes inhabilitates ex naturalibus provenientes, sed ex tantum, quæ sub illius principis potestate sunt, vt. g. si est legitimatio concessa à Pontifice, tolluntur inhabilitates ad ordines, & beneficia, non ad successiones. Et contra si est legitimatio concessa à seculari principe non tollit inhabilitates ad ordines, & beneficia. Ergo illa legitimatio non est vera legitimatio, cum non tollat omnes naturalium defectus, sed est in defectu naturalium dispensatio. Aliis sic legitimatus partim legitimus, & illegitimus maneat; quod est absurdum.

Propter hanc rationem Antonius Gabr. de legitimat. conclus. 8. tenet illam dici veram legitimatorem, quæ illegitimus restituitur ad omnes effectus possibiles à legitimante, illam vero esse dispensationem, quæ ad aliquos tantum effectus restituitur, cum possit ad plures. Quocirca quia princeps secularis solum potestatem habet ad temporalia legitimandi, si hæc potestatem vult ad omnia temporalia legitimatum restituit, vera est legitimatio; tamen si ad spiritualia non legitimet, ac si eius potestatem restringat, & non ad omnia temporalia, quæ potest, legitimatum reddat; non est censenda illa restitutio legitimatio, sed dispensatio.

Verum ex hæc doctrina manifestè infertur sic legitimatum partim esse illegitimum, partim legitimum, cum ex parte solum sit naturalibus restitutus. Item sequitur habentem potestatem dispensandi cum illegitimis ad ordines minores & beneficia simplicia, qualem habent Episcopi, posse legitimare, si integra sua potestate utatur, quod est inauditum.

11 Quare dicendum existimo legitimatorem non tam ex potestate ad quatuor dispensantis, quam ex integra naturalium restitutione desumendam esse. Illa ergo erit legitimatio, quæ illegitimus restituitur ad omnes iuris effectus.

12 Sed quia duplex est ius, aliud civile, aliud canonicum, duplex est legitimatio, alia civilis, alia canonica. Molina tract. 2. de iust. disp. 173. circa finem. Qui ergo ad omnes iuris canonici effectus fuerit restitutus, legitimus canonicè erit; qui vero ad aliquos, tantum erit dispensatus: sic qui fuerit ad effectus iuris civilis restitutus, legitimus civiliter erit; qui vero ad aliquos, dispensatus. Quod si vtgeas. Ergo stare optimè potest, esse aliquem partim legitimum, partim illegitimum; cum possit esse ad canonici iuris effectus restitutus, manens inhabilis ad effectus iuris civilis; aut contra? Respondens id non esse inconueniens, cum comparatione diuersorum iurium fiat: & ita tenent fere omnes doctores in discussu referendi, supponentes principem secularem verè legitimare posse; tamen solum reddat habitum illegitimum ad temporalia, pluribusque comprobat Couar. 2. p. de sponsal. c. 8. §. 8. n. 4.

13 Sed est dubium, an vera sit legitimatio, quæ princeps te habitum facit simpliciter, vel ad temporalia, vel ad spiri-

tualia, aliqua tamen restrictione apposita; vt. g. Princeps secularis te habitum reddit ad omnia civilia, ita vt inde præiudicium filius legitimus non proveniat, vel concedit successorem, si pater voluerit, vt tu illi succedas. Item Pontifex te habitum reddit ad ordines, & beneficia, ita vt Episcopus propius non contradicat, estne hæc legitimatio, aut dispensatio?

Negant hæc esse legitimatorem Antonius Gomez. l. 9. cauri. num. 70. & plures ab eo relati. Mouentur; quia legitimatio est naturalium restitutio ad omnes effectus iure canonico, vel civili illegitimis denegatos: sed princeps legitimatorem cum illa restrictione concedens non te restituit ad omnes effectus denegatos; si quidem non te restituit in casu quo præiudicium tertio fiat, neque ad successorem necessariam, sed voluntariam patris, neque ad beneficia, & ordines Episcopo contradicente, cum tamen vera legitimatio nullam horum limitationem dicat. Ergo talis restitutio non est legitimatio, sed dispensatio. Et confirmari potest, si te princeps ad successorem agnatum, & non patris, habitum redderet, & Pontifex te captaem constitueret ordinum, & beneficiorum, nequaquam legitimatus esses in naturalibus, sed solum dispensatus. Ergo etiam dispensatus es, & non legitimatus, cum te habitum constituit princeps ablatæ supradictæ restrictione apposita, quia virtute illius restitutionis te habitum reddit ad vnos effectus, & non ad alios: deinde non potest fieri arrogatus, & adoptatus ad certum tempus; quia id adoptioni repugnat, ex *lexu in l. si tibi ff. de adopt.* ergo neque ad certum tempus legitimatus. At ex appositione illius restrictionis censetur ad certum tempus legitimatus, quia censetur legitimatus, dum non est tertij præiudicium, vel Episcopi contradicente. Ergo, &c.

14 Nihilominus probabilis censet appositionem supradictæ restrictionis non impedire legitimatorem, sic aliis relatis Couar. 2. p. de sponsal. cap. 8. §. 8. num. 1. Molina de primogen. lib. 3. cap. 3. num. 38. affirmans pro hac parte in supremo Castellæ Senatu esse iudicatum. noster Molina tract. 2. de iust. disp. 173. vers. iudicant doctores. Basili. Legionem. lib. 11. de matr. cap. 4. num. 3; Mantienzo. l. 10. tit. 8. lib. 5. recop. gloss. 1. n. 5. Ratio ea est; quia appositio illius restrictionis non impedit legitimatum habitum esse ad omnes effectus iure denegatos; sed solum impedit ne illa habilitate utatur, dum est præiudicium, vel contradicente. Alias si ex sola illa restrictione legitimatio impediretur, nulla ferè legitimatio in regno Castellæ fieret, siquidem Carolus V. l. 21. tit. 2. lib. 6. noua compilat. & Philippus I. l. 20. tit. 12. lib. 2. eiusdem compil. statuunt filios illegitimos rescripto principis legitimatos non gaudentes nobilitate illa parentum (quam *hidalgos* vocant) nisi eam seculata legitimatorem habeant, aut expresse in rescripto concedatur. Potest ergo legitimatio concedi absolute, & effectus illius aliqua ex parte impediri.

15 Et ex his soluntur rationes oppositæ. Dico ergo legitimatorem habitum legitimatum reddere ad omnem successorem. Quod vero sub aliqua conditione hæc habitus concedatur, non destruit veram legitimatorem, quæ in habilitate personæ sita est. Ad confirmationem nego ex tali restrictione te constitui habitum ad aliquos effectus, & non ad omnes. Ad omnes namque es constitutus dependenter ab aliqua conditione. Ad secundam confirmationem nego legitimatorem pro limitato tempore esse, sed absolute pro omni tempore, sub illa tamen conditione.

§. V.

Qui possint legitimatorem concedere.

- 1 Solus supremus princeps potest legitimare.
- 2 Ex speciali commissione sæpè inferiores legitimatorem concedunt.
- 3 Ex potestate concessa legitimandi non est potestas concessa legitimandi ad fenda, & maioratus.
- 4 Pontifex in spiritualibus omnes legitimare potest, in temporalibus sibi subditis.
- 5 Dispensando in radice matrimonij quoscumque Pontifex legitimare potest.
- 6 Que requirantur pro certis ad hanc legitimatorem.
- 7 An stante matrimonio nullo possit Pontifex te legitimatum reddere? Negant plures.
- 8 Verius est oppositum.
- 9 Ad hinc inhabilitatem tollendam non est opus, quod parentes viuam, & denuo contrahant.
- 10 Valet hæc legitimatio, esto in aliorum cedat præiudicium.
- 11 An ex illa clausula in dispensationibus apponi solita, prolem, si quæ est, legitimam decernendo, legitimetur proles non solum quoad spiritum, sed etiam quoad temporalia? Negat Sanchez, & alij.
- 12 Verius est oppositum.
- 13 Satisfit cuidam obiectioni.
- 14 Censeturne Pontifex legitimare prolem, si matrimonium ratum habeat, vel in illo perseverare concedat? Affirmatiuè respondeo, esto contra alij teneant.

- 15 Proles sic legitima succedit in maioratu.
- 16 Exclusus a maioratu, quia se sacris iniunxit, si ex dispensatione contrahat matrimonium, in maioratu succedit secundum aliquos.
- 17 Sub distinctione responderetur.
- 18 Principes temporales solum in temporalibus legitimare subditos possunt.
- 19 Ad ius parvontatus bene possunt legitimare, sed indirecte.

Certa conclusio est fere ab omnibus recepta, solum supremum principem, quique in temporalibus, vel in spiritualibus superiorem non recognoscit, legitimare posse; quia solus ille est, qui iura abrogare potest, & impedire ne habeant effectum, atque ad o iure in habiles habiles reddere. Abbas in cap. per venerabilem qui filii sunt legitimum. 23. Basili. de Leon. lib. 11. de matr. cap. 5. in prin. Mol. tom. 1. de iust. rati. 2. disput. 173. verb. legitimare. Azor. 2. p. iust. lib. 2. cap. 24. quast. 5. & alij passim. Ex quo fit solum Pontificem in spiritualibus hanc potestatem habere; quia solus ille iura illegitimitatis iure canonico in totum abrogare potest. Secundo fit in temporalibus quemlibet principem supremum eam potestatem habere. Unde non solum Imperator & Rex, sed etiam alij principes supremi, qui leges condere possunt, & conditas abrogare, hanc potestatem legitimandi in suo dominio habent. Basili. lib. 11. de matrim. c. 5. num. 15.

Inferioribus tamen iure concessa non est haec potestas. Nam esse Episcopis datum fit posse illegitimos habiles reddere ad ordines minores, & beneficia simplicia, quia tamen non est illis concessum posse eos habiles reddere ad omnes iuris canonici effectus ea de causa eorum habitatio non legitimo, sed dispensatio nancipatur. Molin. Azor. & Basili. Legion. supra. Et idem est quoad civitatem de aliquibus magistratibus.

2 At ex speciali commissione a principe supremo saepe inferiores legitimacionem concedunt. Quia cum haec potestas sit iudicialis, & competat principi iure ordinario, optime potest eam cui pluerit delegare. Ipsi vero inferiores adverte debent, ne limites concessiois excedant; saepe enim illis potestas ad dispensandum conceditur, non ad legitimandum, & ex potestate ad dispensandum non inferitur potestas legitimandi, quae potior est. Covarr. cum communi sententia 2. part. de sponsalib. cap. 8. §. 3. num. 6. Molina disp. 173. vers. observandum est. Ex potestate tamen legitimandi bene inferitur potestas dispensandi concessa. Nam licet haec potestas diversa sint, at potestas dispensandi in potestate legitimandi includitur; qui enim simpliciter potest illegitimum habitum reddere ad omnes iuris effectus, a fortiori poterit ad aliquos reddere habitum. Sic Molina supra. quomodo Covarr. numer. 10. contrarium videatur sentire.

3 Praeterea ex potestate tibi simpliciter concessa legitimandi, non inferitur data potestas legitimandi ad feuda, & maioratus: sic Covarr. num. 6. vers. observandum est. Quia ex illa potestate solum potes simpliciter legitimare, sed legitimatus simpliciter rescripto principis non est habilis ad feuda, & maioratus, vt tenet communis sententia in l. Gallus. §. quid sit cantum. ff. de liber. & posthum. Ergo neque tu poteris ad feuda, & ad maioratus legitimare. Ob eandem rationem ex eadem potestate simpliciter concessa legitimandi, nequaquam poteris legitimare stantibus filiis legitimis; quia illa potestas non extenditur amplius, quam simplex legitimatio; at haec locum non habet stantibus filiis legitimis. Ergo neque illa potestas. Quapropter vt potestas legitimandi locum habeat, itante aliorum legitimorum praedictio, id clare explicari debet, saltem illa clausula generali, qua tibi concederetur plena, & libera legitimandi facultas. Basili. Legionen. lib. 11. de matr. cap. 5. in fine. Verum si tibi potestas concedatur legitimandi filios spirituos, poteris & filias legitimare. Quia sub nomine filij & filia in favorabilibus comprehenditur, & potestas legitimandi, vt pote beneficium principis, & non contra ius, late est interpretanda. Covarr. dicto. c. 8. §. 3. n. 7. Mol. dicta disp. 173. vers. observandum est.

Restat ergo examinare qualiter Pontifex, alique principes supremi hanc legitimandi potestatem exercere possint?

4 Qua in re Pontifex sine dubio illegitimos legitimare potest in spiritualibus ad ordines, & ad beneficia. Nam cum ab ipso Pontifice ius reddens illos inhabiles ad ordines, & ad beneficia statutum sit, ab illiusque voluntate pendeat; poterit quos maluerit ab eo iure eximere. In temporalibus autem solum temporaliter sibi subditos legitimare poterit, quia Pontifex (vt ex communi sententia constat) non poterit per se, & directe leges superiorum principum tollere, & illarum efficaciam in sibi non subditis minuire. At si causa grauis intercedat ad bonum spirituale pertinens, bene poterit Pontifex illam legitimacionem concedere; quia tunc iudicio temporalis spirituali subicitur, & ex spirituali iurisdictione, quam ad gubernandam Ecclesiam habet, poterit legitimare prolem quod temporalia, quando huc gubernationi necessaria est. Constat haec doctrina ex cap. per venerabilem qui filii sunt legitimi, & ibi glossa, & doctores; & tradit Covarr. 2. p. de sponsalib. c. 8. §. 3. n. 15. Mol.

de Hispanor. primos. lib. 3. c. 2. n. 11. noster Mol. tr. 2. de iust. disp. 173. in prin. Basili. de Leon. lib. 11. de matr. c. 5. n. 6. Sanch. lib. 8. de matr. disp. 7. n. 1.

5 Controversia ergo est, an dispensando in radice matrimonij, possit Pontifex te illegitimum legitimum reddere, non solum ad spiritualia, sed etiam ad temporalia. V. g. natus es in Hispana ex parentibus impedimento ligatis poterit ne Pontifex te legitimum reddere ad honores, & bonorum successioem eo modo, ac si ex vero matrimonio genitus esses?

6 Et quidem si nullo, nec fito matrimonio existente genitus es, neque tui parentes matrimonium contrahunt, nequaquam poterit Pontifex te legitimum ad temporalia reddere, quia cessante matrimonio cessat radix, ex qua legitimo ortum habere poterit, effectusque legitimo directe quoad temporalia, quae Pontifici concessa non est: sic ex omnium sententia statuit Sanch. lib. 8. de matr. disp. 3. n. 3. & 7. Secundo est certum, si genitus es ex matrimonio nullo, ob impedimentum a Pontifice indispensabile, scilicet quia defuit consensus, vel quia vtriusque vixit, nequaquam legitimari poteris; quia non poterit Pontifex nullitatem illius matrimonij tollere, & consequenter nec matrimonium radicem legitimacionis honestate: sic Sanch. n. 8. & 10. Basili. de Leon. lib. 11. de matr. cap. 5. num. 8. quod bene limitat Sanchez dicto n. 10. quando impedimentum est certum, secus si dubium fuit; quia in dubio non est spolians Pontifex possessione potestatis, quam habet dispensandi. Tertio certum esse debet illegitimos spiritus subsecuti matrimonij legitimari posse, si id Pontifex concedat; sicut enim Pontifex illegitimos naturales legitimos reddit matrimonio subsequenti, sic poterit illegitimos spirituos. Quod ergo per legem statui poterit, poterit & aliquo casu speciali decerni, & tradit Rota apud Basili. Legion. lib. 11. c. 5. n. 1. decis. in medio, & etiam in 2. in medio, & apud Garc. 7. p. de benef. c. 2. n. 40. Sed non est credendum id fieri, nisi clare constet, cum sit derogatio communis iuris statui in tantum, qui filij sint legit.

7 Quare duplex est dubitatio. Prima, an Pontifex possit a matrimonio nullo a quo genitus es, removere illegitimitatem, & consequenter omnes inhabilitates, quae a iure canonico, & civili tibi proveniunt? Negat Molina 2. 3. de iust. disp. 173. n. 3. & alij relati a Sanch. lib. 8. de matr. disp. 7. n. 3. sine vbi referit ex addit. nona Nauarri conf. 2. tit. qui filij sunt legit. ad finem. Gregor. XIII. mense Nouemb. 1584. negasse hanc dispensacionem sibi petitam, addidisseque non posse. Moverunt, quia Pontifex non poterit facere, quod matrimonium illud invalidum, ex quo genitus es, non fuerit invalidum, & consequenter quod ex illo non fueris genitus illegitimus, inhabilitateque illegitimatorum non contraxeris. Sed haec inhabilitates non solum proveniunt a iure canonico, sed etiam a civili; in quo Pontifex nullam potestatem habet. Ergo neque habere poterit potestatem ad te legitimandum. Ex consuetudine, si absque illo matrimonio ex copula fornicaria natus esses, non possit Pontifex te legitimum reddere ad temporalia; quia iure civili illegitimus factus es, & inhabilis. Ergo neque poterit, cum matrimonio initum est. Quia esse irritum matrimonium, ac non esse matrimonium, pro eodem reputari debet.

8 Ceterum verius est, posse Pontificem te in supradicto casu legitimum reddere tam quoad spiritualia, quam temporalia, honores, & successiones: fit aliis relatis Covarr. 2. p. de sponsalib. cap. 8. §. 3. num. 13. Molina de Hispanor. primos. lib. 3. cap. 2. n. 12. Sayrus thesaur. casuum. 1. lib. 6. de irregularitat. tit. 2. n. 2. & cap. 11. num. 6. Sanch. innumeris relatis, lib. 8. de matr. disp. 7. n. 4. Basili. de Leon. lib. 11. cap. 5. num. 9. Garcia 7. p. de benef. cap. 2. n. 4. & 42. Ratio fundamentalis est; quia licet Pontifex facere non possit, quod matrimonium illud, ex quo genitus es, invalidum non fuerit; at potest effectus ex illo provenientes omnino tollere revocando illam legem, qua tale matrimonium irritum fuit, ac si nunquam edita fuisset, quod constat ex clement. unica. de immunit. Ecclesiar. vbi Clemens V. revocavit quaedam praedecessorum constitutiones etiam quoad effectus antea productos: ibi quidquid ex eis subsequutum est, vti de via penitus revocamus, & eas habere volumus pro infectis: sed vult ex praecipuis effectibus illius irriti matrimonij est illegitimitas. Ergo facta revocatione illius legis, & sublata per dispensacionem illegitimitas, quam tibi illud matrimonium nullum reliquit, perit omnis inhabilitas tam iure canonico, quam civili inducitur; quae in illegitimitate illius matrimonij fundabatur. Hincque ratio contraria soluta manet. Ad confirmacionem respondeo, cum es illegitimus, eo quod nullo existente matrimonio sis genitus, nequit Pontifex te habitum reddere ad temporalia; quia illa illegitimitas non est solum iure Ecclesiastico inducitur, sed civili, in quo non poterit Pontifex dispensare, quae provenit ex matrimonio irritum, immediatè ex solo iure Ecclesiastico habetur, cum solum ex illo habeatur matrimonium esse irritum. Quare dispensante Pontifice in radice matrimonij tollit a te illegitimitatem, & consequenter omnes inhabilitates in illa fundatas: in tantum enim ius civile te inhabilem ad honores, & successiones facit, in quantum ex matrimonio irritum, & nullo fueris illegitimus: at sublata tali illegitimitate cessant inhabilitates iure civili inducitur.

Ex quo sic ad hanc inhabilitatem tollendam superuacaneū esse, quod tui parentes uiuunt, & de nouo matrimonium contrahant; quia non sicut legitimum per matrimonium de nouo contrahendum, sed per dispensationem in radice matrimonij contracti, & remotione illegitimitatis inde proueniens. Quare etiam si tui parentes mortui sint, hac via legitimi potes: sic Mol. *Hispanor. primogen. lib. 3. cap. 2. n. 12. f. Sayrus lib. 6. de irregularitat. c. 11. n. 6. Sanch. pluribus locis dicta disp. 7. n. 6. Basili. lib. 1. c. 5. n. 10. quibus contra sentiat Ioann. Gutier. de matrim. c. 74. n. 10. motus eo facto Gregor. XII. Negantis hanc dispensationem; cui respondere possumus, tum de illa negatione non satis constare, tum quia forte ablique causa legitima sic petebatur dispensatio, & ideo dixit se illam concedere non posse.*

10 Hinc sic validam esse hanc legitimacionem, etiam si in aliorum cedat praeiudicium, quia praeiudicium aliis proueniens impedire non potest facultatem Pontificis, sic Sanchez & Basili. *supra*. Debet tamen Pontifex ne peccet, iusta causa moueri ad hanc legitimacionem concedendam, quia dispensat in lege praedictante aliis successoribus legitimis; sic Nauar. lib. 4. *consil. in 1. edit. tit. de sponsal. con. 3. circa finem. Et in 2. edit. lib. 4. tit. qui filij sint legitimi. con. 2. in fine. Sanch. lib. 8. de matr. dicta disp. 7. num. 5. Quare namquam consensum esse hanc legitimacionem a Pontifice concedi tunc recti praeiudicium, nisi elatid id exprimat, iuxta reg. de non tollendo iure quod suo. Sanch. *supra*. n. 6. fine. Gutier. de matr. cap. 74. n. 26.*

11 Secunda dubitatio non leuis est, an per clausulam illam in dispensationibus appositam pro matrimonio contrahendo, vel contracto reuadendo nempe ut non obstante impedimento fiat dispensatio ad matrimonium inter se liberè & licite contrahendum, prolem susceptam, si quae sit, & suscipiendam legitimam decernendo, hac legitimatio proli susceptae concedatur non solum quoad spiritualia, sed etiam quoad ciuilia, ac si ex legitimo matrimonio suscepta fuisset?

Negat Sanch. lib. 8. de matr. disp. 7. n. 14. Gutier. de matr. cap. 74. n. 10. Mouentur ad praecipue ratione; quia illa clausula apponitur eodem modo, siue proles habita sit contracto matrimonio, siue non; sed quando non est contractum matrimonium, neque figura matrimonij exitit, proles suscepta per matrimonium legitimi non potest; quia non legitimum matrimonium subsequenti, cum sit concepta, & nata a parentibus impeditis, iuxta textum in cap. rana. qui filij sint legitimi. Neque etiam legitimi potest matrimonio antecedenti, cum neque figura illius praecesserit. Ergo nulla ratio illa clausula legitimi potest. Et licet Pontifex eodem tenore verborum decernat legitimam esse prolem ex illo matrimonio suscipiendam, ac suscipiendam; non inde (inquit Sanch.) debet inferri eodem modo legitimi. Nam verbum illud decernendo, comparatione proli suscipiendae declaratiue sumitur; declarat namque futuram esse legitimam, utpote ex vero matrimonio generatam; comparatione vero proli susceptae effectiue sumitur; quia per decretum interponendum legitimitur; ac prouide non legitimitur in radice matrimonij, sed extra. Neque est inconueniens idem verbum in eadem oratione diuersimode sumi comparatione diuersorum ut constat ex cap. capitulum. de rescriptis. in 6. in 1. glossa. in verbo relaxatis. Hinc infert Sanchez n. 14. illam legitimacionem proli susceptae solum esse quoad spiritualia, esto sit in rebus suae ditioni temporaliter habetis; quia omnibus communis est, neque Pontifex sic legitimam prolem censetur uti potestae dominij temporalis, cum id non exprimit, sed solum potestae spirituali Pontificis. Deinde dicit Sanch. n. 25. Gutier. n. 22. ex vi illius clausulae, quia Pontifex sic impeditis concedit, ut possit in matrimonio contracto remanere, non legitimi prolem etiam quoad spiritualia; quia illa non est legitimitas matrimonij, neque proli, sed solum remotio impedimenti, quod matrimonio contrahendo obstat. Quapropter concludit ad legitimacionem plenam proli ante susceptae necessarium esse, ut pontifex in matrimonio, ex quo genita est, legitimet, & approbaret ex tunc, id est ab eo tempore, quo genita fuit.

12 Ceterum verius est supradicta clausula in dispensationibus apposita legitimi prolem incestuosam subsequenti matrimonio celebrato, sicuti legitimitur proles suscepta naturalis subsequenti matrimonio inito. Mouet praecipue ex autoritate Rotae saepius pro hac parte sententiam ferentis, ut constat ex his, quae adducit Garc. 7. p. de benef. c. 2. n. 40. Basili. de Leon. lib. 11. de matr. cap. 5. n. 12. Gutier. tract. de matr. cap. 74. in fine. Neque pro hac parte deest ratio. Negari enim non potest, posse Pontificem in fauorem matrimonij, & proli susceptae concessionem cap. rana. extendere, ut matrimonium non solum legitimet filios naturales, sed etiam spurios, & incestuosos; quod ergo potest lege, & constitutione praestare, id praestat illo specialis casu per illam clausulam. Tum quia eodem tenore verborum decernit prolem suscipiendam, & suscipiendam sicuti legitimam. Ergo eodem matrimonio legitima redditur. Tum quia hic modus legitimi proli nobilior est, & excellentior. Ergo credendum est Pontificem id praestare.

13 Neque obstat, quod tempore illo, quo proles genita fuit, non videtur fuisse genita ex affectu futuri coniugij, cum fuerit coniugium impossibile ob impedimentum. Ergo non fuit

capax legitimacionis subsequenti matrimonio, iuxta textum in dicto cap. rana. cap. ex tenore, qui filij sint legitimi. Non inquam, obstat; quia subsecuta dispensatione, & matrimonio celebrato, iam ius praesumit ex affectu futuri coniugij per dispensationem celebrandi prolem generari, ac prouide capax esse legitimacionis; ut latius haec omnia in supradictis decisionibus Rotae habentur.

14 Tertia dubitatio est: an si Pontifex legitime, & ratum habeat matrimonium quod nullum erat, vel in illo concedat pericuerate, dispenset in radice matrimonij, & prolem susceptam legitime? Negat Sanch. *supra*. d. disp. 7. n. 24. c. 18. quia nec Pontifex concedere potest in matrimonio irrito perseverare, neque illud ratum habere potest. Ergo illa verba non retrotrahuntur ad praeteritum contractum, sed futurum respiciunt, faciuntque hunc censum; matrimonium, quod antea nullum erat, nouo consensu accedente legitimum, & ratum habemus, & in illo concedimus perseverare. Ex quibus verbis nulla esse videtur facta legitimatio proli. Ceterum sustinentur contrarium ob supradictas decisiones Rotae, quas sequuntur Garcia n. 42. Basili. *supra*. Ratio est, quia ex stylo curiae legitimum matrimonium, illudque ratum habens censetur a contractu prius facto omnem irritationem, & illegitimacionem tollere, illudque fictione iuris ita legitimum reddere, quoad omnes effectus, ac si legitime a principio factum esset. Et idem est dicendum, cum concedit in contractu perseverare: concedit namque perseverare in illo contractu, qui nullus fuit, valido iam per dispensationem effecto, & secluso ab eo omni impedimento irritationis ex illo tempore, quo primo fuit celebratus: quia verbum illud *perseuerandi* retro respicit, & contractum in quo perseverare debes legitimum supponit. Facta vero legitimacione matrimonij, ab illo tempore proles concepta redditur ex consequenti legitima.

15 Hinc fit hanc prolem incestuosam sic subsequenti matrimonio legitimatam succedere in maioratu, & excludere substitutionem; quia verè ex legitimo matrimonio, sicuti succedit filius naturalis subsequenti matrimonio legitimus.

16 Hinc etiam videtur inferri exclusum a maioratu; quia se factis initiavit, aut reuigiosam vitam suscepit, si Pontifex cum illo dispenset, ut matrimonium contrahat, eo ipso maioratum obtinere possit; quia intentio fundatoris excludentis initium factis a maioratus successione fuit, quia erat incapax legitimam successione habendi. Ergo cessante hac incapacitate, cessare videtur dispositio. Neque obstat alteri esse ius quaesitum; quia fuit ius quaesitum durante primogeniti incapacitate, secus illa si blata: quod exemplo primogeniti mortui, & resurgens manifestari potest; durante enim morte primogeniti secundo natus succeditur si primogenitus resurgat, primogenitum illi debetur; sic Basili. de Leon. lib. 11. de matr. cap. 5. §. fine. n. 13.

17 Ceterum hac in re distinguendam censet, aut secundo genitus dominium maioratus, seu hereditatis acquisiuit tempore quo sacris initiatus est primogenitus, aut non. Si dominium acquisiuit, credo ex dispensatione illa non esse hereditatem secundo genito auterendam; quia videtur in ipsum translata in perpetuum, & irrevocabiliter, eo quod censetur in perpetuum excelsus primogenitus. Item dominium alicui acquisitum non potest nisi ex causa publica, & bono cambio ab eo auferri. Adde qualitatem requisitam ad successionem debere esse eo tempore, quo substitutionis credit dies: Ex textu in leg. non oportet. ff. de legatis. 2. c. in leg. interuenit. ff. de legatis praestands. & pluribus exornat Molina de Hispanor. primogen. lib. 3. cap. 13. n. 37. Cum ergo posuimus hereditatem esse translata in secundo genitum ob incapacitatem primogeniti, quamvis postea hac incapacitas remoueat, maioratum non acquirat. Molin. de Hispanor. primogen. lib. 3. c. 2. n. 14. Molin. Iesuita tract. i. disp. 624. n. 5. At si maioratus delatus non est secundo genito, eo quod uiuax vitimus illius possessor & uicente illo primogenitus habilis reddatur ad matrimonium, credo in maioratu succedere, quia ad successionem habilis tempore quo defertur hereditas spectanda est, ut satis colligitur ex leg. 1. §. vit. ff. de bonorum possess. con. 1. r. 1. ubi habetur si pater habeat filium, & ex illo nepotem, & filius deportetur, si durante deportatione filij pater moriatur, succedet nepos; quia deportatus habetur pro mortuo. At si uiuente patre filius restituitur, ipse succedet; quia diu ius fuit suspensum, & sublato impedimento reuiscit, & consolidatur: sic est dicendum in nostro casu; & ita tenet uterque Molina loco allegato.

Quod si dicas fieri praedictum secundo genito, aliique vocatis, negandum est; quia secundo genitus, aliique vocati solum vocati sunt ad successionem post mortem vitimi possessoris, casu quo primogenitus habilis non existat. Ergo ex habilitate primogenito concessa nullam praedictum considerabile aliis fit. Adde hoc ius successione ante delatam hereditatem parum considerabile esse, quia variable est. l. 1. §. si impuberi. ff. de colla. bonor. l. protra verum, cum similibus. ff. ad l. 1. Falcid. Et haec de potestate Pontificis.

18 Alij vero principes supremi legitime sibi subditos possunt quoad temporalia tantum, nempe quoad honores, & successionem, etiam si successio debeat esse in secundo, aut in maioratu. Nam licet ex simplici legitimacione non censentur legitimi

matas ad successionem feudi, vel maioriatus, ut aliis relatis tradit Molin. lib. 3. de primogen. c. 3. n. 9. Couarr. 3. var. cap. 6. n. 7. Iulius Clarus lib. 3. sentent. §. feudum. q. 82. At si specialiter ad illam successionem legitimis, succedere potes, dummodo à voluntate instituentis fideicommissam non excludaris sic Couarr. supra, & nos ter Molina tract. 2. de iustit. disp. 174. in fine. Ad spiritualia autem ex limitatione principum secularium nequaquam habilis esse potes. Quia nullam in spiritualibus habent potestatem. Quare ex nulla horum principum legitimatione capax esse potes ordinum, ac beneficiorum; illa vero legitimitio in radice matrimonij, quam Pontifici concessimus, principibus secularibus competere non potest, cum illis denegatum ab ecclesia sit matrimonij impedimenta statueret, illave tollere, iuxta textum in cap. 1. de sponsalib. & cap. tuam. de ordine cognit. & ita tradit Sanch. lib. 8. disp. 7. num. 11.

19 Ad ius patronatus esto spirituale sit, quia tamen rebus spiritualibus solet annexi, bene possunt principes seculares habiles indirectè reddere sibi subditum, Nam habitando ad successionem hæreditatis, cuius patronatus annexum est, consequenter ad ipsum ius habilitant: sic aliis relatis Couarr. tuus 2. part. de sponsal. cap. 8. §. 8. num. 18. Basilus Legionen. lib. 11. cap. 1. num. 14. Ioan. Azor. 1. p. lib. 2. c. 4. quæst. 7. Molina tract. 2. de iustit. disp. 173. vers. nem.

§. VI.

De his, qui legitimi possunt.

- 1 Legitimandus debet esse subditus legitimantis.
- 2 Quid si bona intra tuum territorium existant, poterint alienum subditum legitimare? Affirmant aliqui.
- 3 Contrarium est dicendum.
- 4 Filii sacri opposita rationi.
- 5 Princepsne possit filium suum legitimare? Negant aliqui.
- 6 Verius est oppositum.
- 7 Non potest filius ex vi talis legitimationis in regno succedere.
- 8 Filium clericum plures negant à principe legitimi posse.
- 9 Verior est contraria sententia.
- 10 Pontifex potest statuere, ne bona clericorum ad filios spiritalis deueniant, esto à principe seculari legitimati sint.
- 11 Si filius clericus in sacris sit, vel beneficiatus, plures firmant sacris probabiliter legitimi à principe seculari non posse.
- 12 Probabilis est oppositum.
- 13 Qualis consensus legitimi, & parentum requiratur.
- 14 Filius natus ex parentibus impeditis ad contrahendum an legitimi possit? Proponitur dubitandi ratio.
- 15 Verius est legitimi posse.

1 **C**onstat ex §. precedenti, legitimum subditum esse debere legitimantis, quia legitimitio actus est iurisdictionis saltem voluntariæ; ac proinde necessatio in subditum exercenda. Quod omnino verum est, quando non solum legitimandus, sed bona ad quæ legitimatur, extra territorium legitimantis existunt. Quia extra territorium nulla est iurisdictione. l. ult. ff. de iurisdic. om. iudic.

2 Dubium tamen est an si bona intra tuum territorium existant, possis alienum subditum ex consensu parentis, & illorum quorum interest legitimare? Affirmat Bald. Proem. Codic. column. penult. & alij relati à Fachino lib. 3. controuers. c. 58. in princip. Moucor, quia legitimitio est actus iurisdictionis voluntariæ, eo quod inuiti dari non potest §. generaliter. Auth. quibus modis naturales efficiantur sui. sed actus iurisdictionis voluntariæ ubiq; exerceri potest & à quocunque iudice. l. 2. ff. de officio proconsulis. l. 2. c. de emancipatis liberis. præcipue cum iurini ex hac legitimatione fiat præiudicium; si quidem ei consentiant omnes, quorum interest. Ergo fieri potest à iudice erga non subditum. Adde ratione rei iuræ videtur principem iurisdictionem habere ad legitimum alienum subditum.

3 Negatiua tamen sententia amplectenda est cum Abbate in c. per venerabilem, qui filij sint legitimi. n. 23. Couarr. 2. p. de sponsal. c. 8. §. 8. n. 14. Fachin. supra. Basil. Legionen. lib. 11. de matr. c. 6. n. 7. & aliis videtur; decisa esse in d. c. per venerabilem. vbi Pontifex dicit se legitimare filios Regis Franciæ, quia id facere potest absque alterius iniuria; eo quod nemini sint subiecti. Ex quo manifestè colligitur, si alteri subiecti essent, eos legitimare non posse. Et ratio est manifesta; quia legitimitio est inhabilitas per legem inductæ remotio, sed nemo potest ab hac inhabilitate quempiam remouere, nisi is, qui cum per legem à se latam inhabilem fecit. Ergo nullus potest alienum subditum legitimare; si quidem nullus potest alienum subditum suis legibus ligare.

4 Neque obstat ratio contraria. Admitto namque legitimationem esse actum iurisdictionis voluntariæ; nego tamen à quocunque iudice exerceri posse, iurisdictione namque voluntaria quæ à quocunque iudice potest exerceri, est iurisdictione, quæ

ex consensu subditi prorogari potest, secus quæ à subditi non pender, qualis est potestas legitimandi. Et licet nullum præiudicium parentibus, aliisque vocatis fiat ex illa legitimatione; non inde inferitur ex ipso vocatis aliquam in non subditum iurisdictionem acquiri; iuxta l. priuatorum. C. de iurisdic. om. iudic. ex ratione vero rei sitæ nulla communicatur Principi iurisdictione, cum hæc personam spectet, non res circa quas est successio, & docuit Basil. Legionen. lib. 11. c. 6. num. 11.

5 Secundo dubitatur; an possit princeps filium suum legitimare? Negat Iaf. in l. qui iurisdictioni præst. ff. de iurisdic. om. iudic. consentit Basil. Legionen. lib. 11. de matr. c. 6. n. 1. in fine. Moucor. Tum quia legitimitio est actus mixtus ex iurisdictione voluntaria, & contentiosa, cum sæpe fiat in inuitum, & parte contradicentis; sed iurisdictione contentiosa exerceri non potest à patre in proprium filium. Ergo neque legitimitio potest à patre in proprium filium exerceri. Minorem probat dicta lex, qui iurisdictioni ubi: Qui iurisdictioni præst. neque sibi nisi dicere debet, neque uxori, neque liberis suis, neque liberis, vel uxoris quos secum habet. Adde neminem posse suo proprio facto authoritatem præstare iuxta textum in cap. fin. de iustit. & tradit Gio. sa in dicto cap. per venerabilem; verbo tanquam princeps præstaret autem si proprium filium legitimaret. Ergo dicendum est illi fieri non posse.

6 Ceterum contraria sententia verior est, quam defendit Abbas in dicto cap. per venerabilem §. in super. per textum. sup. 13. & Bald. in l. si consul. 4. ff. de adoptionib. Couarr. 2. de sponsal. c. 8. n. 20. Mol. tract. 2. de iust. disp. 173. vers. princeps. Ratio est quia ex communi sententia legitimitio, actus est iurisdictionis voluntariæ per se, licet per accidens, & ex consequenti aliquando habeat adiunctum actum iurisdictionis contentiosæ, sed iurisdictionis voluntariæ actum optime potest patet in filium exercere argumento manumissionis, adoptionis, quæ à patre in filium fieri possunt. l. 1. & 2. ff. de officio pratoris. l. 2. §. 4. ff. de adoptionib. Ergo & legitimationis actum optime potest patet in filium exercere. Adde esto legitimitio actus est iurisdictionis contentiosæ: ac bene à patre in filium exerceri potest, si filius ipse consentiat; quia in voluntariis bene potest ius suo dicere. l. in priuatis. ff. de iudicis. Neque contradicit lex, qui iurisdictioni. Tum quia ibi de conuentientia; non de necessitate videtur loqui. Tum quia loquitur de iure, quod alij præcedunt sibi competere. At ius legitimationis solum legitimitio competere potest, non aliis, qui legitimationi contradicunt, esto ex legitimatione illis in consequentiam præiudicium fiat.

7 Ex vitamen huius legitimationis non potest filius legitimatus in regno succedere, si à republica statutum est, ut solij legitimi succedant; quia legitimitio recepto principis, sub legitimo non comprehenditur, ut pluribus comprobatur Molin. de Hisp. primog. lib. 3. c. 3. n. 3. & segg. & ita tradit Mol. tract. 2. de iustit. disp. 163. vers. princeps. Qui autem potestatem habere à principe legitimandi, proprium filium legitimare non potest quia hæc legitimitio extraordinaria est, & sub dubio principi conditur, non est igitur credendum in generali clausula communicari. Quapropter in particulari exprimenda est, ut censeatur comprehensa. Couarr. 2. p. de sponsal. cap. 8. §. 8. numero 21.

8 Tertio dubitatur de filio clericum à principe seculari legitimi posse; Negant Dominic. à 5. Germiniano in cap. de iudicis. in 6. Part. cons. 1. n. 23. lib. 2. & in Senatu Parisiensi de statuto fuit anno 1562. prout testatur Gregor. Tolosan. lib. 2. synag. cap. sine. Alexand. consil. 87. volum. 2. quod incipit in v. codicillis. Moucor. primo; quia ad legitimationem huius filij requiritur patris clerici consensus. At clericus in laicum iudicem consentire non potest. cap. si diligenti. de foro com. quod non solum de iurisdictione contentiosa, sed etiam voluntaria ferè omnes doctores interpretatur. Ergo iudex laicus hanc legitimationem concedere non potest. Secundo mouentur; quia bona clericorum sunt exempta à laica potestate, cap. ex causa sanctæ Mariæ. de consuet. Ergo laicus non potest in illis iurisdictionem exercere: ac exercet legitimando filium clericum in quidem ex tali legitimatione bona clericorum ei manent applicata. Ergo id facere nequaquam potest.

9 Affirmatiua tamen sententia, nempe posse iudicem laicum legitimare filium clerici facultatem quoad honores, & successiones verior est, & tenenda; Quia legitimitio est actus iurisdictionis exercitus in personam legitimatam. At ille filius cum secularis sit, subditus est iudici legitimanti. Ergo nihil obstat potest legitimationi. Nam consensus parentis ad legitimationem non est requisitus ad propagandam, vel concedendam iudici iurisdictionem in ipsum clericum, sed in ipsum filium laicum præiudicium mandam, vel potius ad impediendum ipsius clerici præiudicium. Bona vero ad quæ legitimatur, esto exempta sunt à tributione, & gabellis, dum à clerico possidentur, non tamen exempta sunt, quominus post mortem eius alteri à principe applicentur, & ius successionis concedatur. Leges vero, quæ per hanc legitimationem relaxantur, ciuilibus sunt, & non canonice; legibus namque ciuilibus statutum est, ne illegitimi in parentum sue legitimum, siue clericorum bonis succedant. Ergo nihil obstat hanc legi

DE
CASI
PAL
ATO
II